

Exigències davant la tragèdia de València

Antecedents de necessària consideració

La tragèdia al territori valencià té origen en un fenomen natural extraordinari, però no imprevisible, ja que històricament (des del segle XIII) s'hi han produït inundacions catastròfiques amb un període de retorn d'uns 70 anys. L'últim gran episodi fou el 1957 amb les inundacions a València, que van provocar centenars de morts i van conduir a la desviació del riu Túria. Existeixen publicacions científiques que indiquen que les pluges torrencials de l'octubre de 1982 van suposar un volum d'aigua a l'entorn de Tous (a 37 quilòmetres de la zona ara inundada) dues vegades superior al que s'ha registrat en aquesta ocasió¹. Malgrat l'actual rebuda d'aigua, el Túria no ha causat danys, però la riera del Poio sí, a causa del retard en les obres projectades fa més de 15 anys per l'ara Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (últim projecte de 2021 amb pressupost de 150 milions)². La seva execució hauria minimitzat la catàstrofe.

L'acció deficient de la Generalitat Valenciana en la comunicació d'alertes i l'abandonament per part del Govern espanyol en la gestió de la catàstrofe, que afecta més de 800.000 persones i 2.000 empreses, han empitjorat la situació. Segons la Llei 17/2015, de 9 de juliol, del Sistema Nacional de Protecció Civil, s'hauria d'haver declarat l'emergència nacional i aplicat el nivell 3 d'alerta, mobilitzant l'exèrcit per subministrar recursos essencials des del primer moment. Uns recursos d'urgència (aliments, aigua, assistència mèdica, medicaments, salut pública d'emergència, electrogeneradors, maquinària pesada, reparacions provisionals d'emergència i la logística necessària) que només un desplegament massiu de tot l'exèrcit espanyol pot garantir.

L'actuació subsidiària d'una multitud de generosos voluntaris en tasques de neteja i auxili immediat als veïns, així com la col·laboració de nombroses organitzacions intermèdies — com per exemple Càritas i les parròquies— per recollir aliments i articles de primera necessitat no eximeixen l'Estat de la seva responsabilitat.

¹ Armengot Serrano, R., Pérez Cueva, A. J. (1983). *El temporal de octubre de 1982 en el marco de las lluvias torrenciales en la cuenca baja del Júcar*.

² Actuación EVC19 + Diseño de encauzamiento integral del barranco del Poyo en la zona del Barranco de La Saleta (o Pozalet) / Rambla del Poyo (Chiva, o Torrent), a cargo de la Confederación Hidrográfica del Júcar del Ministerio de Fomento. Veure Plan de Acción Territorial sobre Prevención del Riesgo de la Comunidad Valenciana de 28 de enero de 2003.

Davant els fet produïts exigim del govern espanyol i dels altres poders públics:

1. La declaració d'emergència nacional, de manera que el Govern espanyol assumeixi la direcció completa de l'atenció de les necessitats .
2. L'increment de l'aportació urgent, amb caràcter immediat, de liquiditat econòmica per a famílies, autònoms i empreses. És vital que a cada família, autònom i empresari els arribi ara una primera injecció de diners que ja justificaran després. Hi ha milers de persones sense recursos que necessiten viure.
3. L'adopció pel govern de mesures per pal·liar la situació d'aixovars, llars destruïdes i activitats econòmiques devastades que garanteixin la recuperació d'allò perdut, i que no es repeteixin els errors en els ajuts als damnificats pel volcà de La Palma i pel terratrèmol de Lorca.
4. L'execució del projecte del barranc del Poio i totes les altres obres públiques de prevenció, així com la realització d'actuacions en els terrenys qualificats com a inundables a tota Espanya.
5. La reconstrucció de les poblacions afectades amb mesures per reduir el risc: edificacions, equipaments, urbanització i infraestructures.
6. L'elaboració d'un Llibre Blanc per una comissió independent d'experts amb participació de totes les parts interessades, i el debat sobre els resultats al Congrés i Senat.
7. La definició de nous protocols d'actuació davant episodis d'aquest tipus amb base en les experiències dels darrers anys.
8. La revisió del sistema d>alertes.
9. La investigació de la Fiscalia per determinar responsabilitats de les administracions públiques.
10. La intervenció del Defensor del Poble i del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana per avaluar les actuacions de les administracions públiques.

Considerem imperatiu que els polítics practiquin l'amistat civil entre ells per garantir la construcció del bé comú i que posin fi a l'estèril conflicte permanent en el qual estan immersos.

Barcelona, 11 de novembre de 2024.